

FIȘA DISCIPLINEI
 Anul universitar 2027-2028

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA HYPERION DIN BUCUREȘTI
1.2. Facultatea	ȘTIINȚE SOCIALE, UMANISTE ȘI ALE NATURII
1.3. Departamentul	ȘTIINȚE SOCIALE ȘI ALE NATURII
1.4. Domeniul de studii	ISTORIE
1.5. Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6. Programul de studii/Calificarea	ISTORIE
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Tehnici de conservare a patrimoniului			Codul disciplinei	SI.II.03.17		
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Liliana Chiriac						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Liliana Chiriac						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	V	2.7. Regimul disciplinei	DOP, DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / laborator / proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar / laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					44
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
Tutoriat (consiliere profesională)					
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Cunoștințe generale dobândite în învățământul preuniversitar și de istorie, în anul I.
4.2. de competențe	Noțiuni elementare de istoria artei și tehnici și materiale folosite în artele plastice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală cu minim 40 de locuri Sală cu videoproiector și PC/laptop, ecran, tablă și instrumente de scris (cretă, marker).
5.2. de desfășurare a seminarului / laboratorului	Sală cu minim 25 de locuri, dotată cu tablă și instrumente de scris (cretă, marker). Posibilitatea de a merge în spații expoziționale (muzee, galerii).

6.1. Competențele specifice acumulate

<p>Competențe profesionale esențiale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea conceptului de patrimoniu cultural și conservare • Utilizarea terminologiei de specialitate în domeniul conservării • Analiza factorilor de degradare a bunurilor culturale • Corelarea metodelor de conservare cu tipologia materialelor • Identificarea materialelor și tehnicilor de realizare a artefactelor • Aplicarea principiilor conservării preventive • Evaluarea stării de conservare a obiectelor • Utilizarea metodelor de documentare și evidențare.
<p>Competențe transversale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea responsabilității față de patrimoniu • Capacitatea de lucru în echipe interdisciplinare • Abilități de analiză și decizie • Respectarea normelor etice și profesionale

6.2. Rezultatele învățării

<p>Cunoștințe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul/absolventul descrie și clasifică conceptele fundamentale și terminologia specifică privind evenimentele și fenomenele istorice în funcție de epocă și spațiu. • Studentul/absolventul descrie tipologia și caracteristicile stilurilor artistice în variate spații de civilizație • Studentul identifică principiile fundamentale ale eticii și integrității științifice aplicabile în cercetare; Identifică și aplică principiile etice, de integritate științifică și cerințele RGPD relevante pentru activitățile de cercetare din domeniul său • Cunoașterea principiilor de conservare a patrimoniului • Înțelegerea proceselor de degradare • Familiarizarea cu metodele de conservare și restaurare
<p>Aptitudini</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul/absolventul aplică conceptele istorice și utilizează terminologia potrivită pentru analizarea evenimentelor și contextelor specifice, din perspectiva temporală și geografică. • Studentul/absolventul analizează și interpretează opere artistice din variate arii de civilizație • Studentul aplică în mod concret normele etice și legislația relevantă în desfășurarea activităților de cercetare; Elaborează lucrări științifice sau rapoarte bazate pe cercetare istorică riguroasă, respectând normele academice și etice Aptitudini • Evaluarea stării de conservare a obiectelor • Aplicarea tehnicilor de conservare preventivă • Utilizarea instrumentelor de documentare
<p>Responsabilități și autonomie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul/absolventul formulează interpretări argumentate ale fenomenelor istorice, folosind în mod adecvat terminologia de specialitate. • Studentul/absolventul selectează și evaluează critic diferitele tipuri de opere și stiluri artistice • Studentul respectă normele etice în utilizarea și citarea surselor utilizate; Își asumă responsabilitatea respectării principiilor de etică și integritate științifică în cadrul propriei cercetări și al echipei din care face parte. • Respectarea normelor etice în conservare

	<ul style="list-style-type: none"> • Responsabilitate față de patrimoniul cultural • Capacitatea de lucru independent și în echipă • Luarea deciziilor informate în conservare
--	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea competențelor de bază privind conservarea patrimoniului cultural mobil și imobil, prin însușirea metodelor, tehnicilor și principiilor moderne de protecție, restaurare și valorificare a bunurilor culturale.
7.2 Obiectivele specifice	Înțelegerea principiilor conservării patrimoniului Cunoașterea tehnicilor de conservare preventivă și curativă Identificarea factorilor de degradare a materialelor istorice Aplicarea metodelor de conservare în contexte muzeale și arhivistice

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
14 teme x 2 ore		
Tema 1: Locul și rolul conservatorului în cadrul instituțiilor care dețin sau administrează bunuri culturale mobile (muzee, centre culturale, universități, biblioteci, bănci, galerii de artă și antichități, spații expoziționale, colecții publice sau private etc.)	Prelegere/Interacțiunea cu studenții	Suportul de curs este distribuit studenților pe cale electronică la debutul activității
Tema 2: Diferența dintre statutul de conservator bunuri culturale europene cu cel din România și de atribuții	Prelegere	Studiul individual pentru aprofundarea problemelor expuse la curs
Tema 3: Noțiuni de legislația patrimoniului: norme de conservare în legislația patrimoniului cultural mobil; Conservarea activă și conservarea preventivă	Prelegere	Idem
Tema 4: Tipuri de materiale și tehnici de realizare a obiectelor de artă. Degradarea în timp a materialelor și tehnicilor principale. Viciile de tehnică și degradarea accentuată datorată lor.	Prelegere	Idem
Tema 5: Conservarea materialelor organice (lemn, textile, hârtie). Conservarea materialelor anorganice (metal, ceramică, piatră). Conservarea picturii și a obiectelor de artă. Microclimatul în depozite și muzee.	Prelegere	
Tema 6: Metode de investigare fizico-chimică. Lumină UV, IR, Analize XRF, Spectrometrie, Raze X	Expunere sistematică	Recomandam parcurgerea de către student a suportului de curs pentru a putea interacționa în timpul predării

Tema 7: Factori de degradare. Riscuri și prevenție. Factorii fizici, chimici, biologici. Degradarea naturală și deteriorarea determinată de factorii de risc	Prelegere	Idem
Tema 8: Microclimatul: temperatura, umiditatea, lumina. Entropia. Anamneza obiectului din punct de vedere al microclimatului	Prelegere	Idem
Tema 9: Factorii biologici și factorul uman	Expunere sistematică	Idem
Tema 10: Monitorizarea stării de conservare și procesele evolutive. Fișa de conservare, documentația fotografică. Triajul în vederea restaurării. Noțiuni elementare de restaurare.	Prelegere	Idem
Tema 11: Activitatea de conservare a patrimoniului cultural mobil. Manipularea, expunerea, transportul și depozitarea. Sisteme de depozitare – tipodimensionale, specifice materialelor etc. Depozitul ideal și adaptarea spațiilor disponibile pentru depozit.	Expunere sistematică	Idem
Tema 12: Activitatea de conservare a patrimoniului cultural mobil aflat în tranzit. sisteme de ambalare și transport profesional.	Prelegere	Idem
Tema 13: Păstrarea evidenței patrimoniului cultural mobil. Legislație, fișe, sisteme digitale. Inventar de patrimoniu	Prelegere	Studiul individual pentru aprofundarea problemelor expuse la curs
Tema 14 : Legislația patrimoniului cultural artistic. Politici de conservare la nivel international.	Prelegere	Idem
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • *** Legea nr. 182 / 2000, privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Norme de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate (2004). LEGEA nr. 311 din 8 iulie 2003 muzeelor și a colecțiilor publice; HOTĂRÂRE Nr. 1546 din 18 decembrie 2003 pentru aprobarea Normelor de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 58 din 23 ianuarie 2004 Cesare Brandi, <i>Teoria restaurării</i>, Ed. Meridiane, București, 1996 Ioan Istudor, <i>Noțiuni de chimia picturii</i>, Ed. ACS, București, 2011 Aurel Moldoveanu, <i>Conservarea preventivă a bunurilor culturale</i>, Ediția a 3 – a, Centrul pentru pregătire profesională în cultură, București, 2009 Paolo Mora, Laura Mora, Paul Phillipot, <i>Conservarea picturilor murale</i>, Ed. Meridiane, București Iulian Olteanu, <i>Piatra în patrimoniul românesc. Degradări specifice și tratamente adecvate</i>. Ed. ACS, București, 2015 Renée van de Vall, Vivian van Saaze (Ed.), <i>Conservation of Contemporary Art. Bridging the Gap Between Theory and Practice</i>, Ed. Springer 		

Aziliz Vandesande, Els Verstryngge & Koen Van Balen (Ed.), <i>Preventive Conservation – From Climate and Damage Monitoring to a Systemic and Integrated Approach</i> , Taylor & Francis Group, London, 2020.		
8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
14 teme x 2 ore		
Tema 1: Locul și rolul conservatorului în cadrul instituțiilor care dețin sau administrează bunuri culturale mobile (muzee, centre culturale, universități, biblioteci, bănci, galerii de artă și antichități, spații expoziționale, colecții publice sau private etc.)	Activități individuale și de grup, vizite în muzee, galerii, spații expoziționale și depozite	Studiul materialelor de la curs și surse web pentru o pregătire corespunzătoare a seminarului.
Tema 2: Noțiuni de legislația patrimoniului: norme de conservare în legislația patrimoniului cultural mobil; Conservarea activă și conservarea preventivă	Întocmirea portofoliului cu fișe de conservare	Idem
Tema 3: Tipuri de materiale și tehnici de realizare a obiectelor de artă. Degradarea în timp a materialelor și tehnicilor principale. Viciile de tehnică și degradarea accentuată datorată lor.	Simulare	Idem
Tema 4: Metode de investigare fizico-chimică. Lumină UV, IR, Analize XRF, Spectrometrie, Raze X	Activități individuale și de grup, vizite în muzee, galerii, spații expoziționale și depozite	Idem
Tema 5: Factori de degradare. Riscuri și prevenție. Factorii fizici, chimici, biologici. Degradarea naturală și deteriorarea determinată de factorii de risc	Întocmirea portofoliului cu fișe de conservare	Idem
Tema 6: Microclimatul: temperatura, umiditatea, lumina. Entropia. Anamneza obiectului din punct de vedere al microclimatului	Simulare	Idem
Tema 7: Factorii biologici și factorul uman	Activități individuale și de grup, vizite în muzee, galerii, spații expoziționale și depozite	Idem
Tema 8: Monitorizarea stării de conservare și procesele evolutive. Fișa de conservare, documentația fotografică. Triajul în vederea restaurării. Noțiuni elementare de restaurare.	Întocmirea portofoliului cu fișe de conservare	Idem
Tema 9: Activitatea de conservare a patrimoniului cultural mobil. Manipularea, expunerea, transportul și depozitarea. Sisteme de depozitare – tipodimensionale, specifice materialelor etc. Depozitul ideal și adaptarea spațiilor disponibile pentru depozit.	Simulare	Idem
Tema 10: Activitatea de conservare a patrimoniului cultural mobil aflat în expoziții. Sisteme de expunere (ancorare, montare, prindere).	Activități individuale și de grup, vizite în muzee, galerii, spații expoziționale și depozite	Idem
Tema 11: Activitatea de conservare a patrimoniului cultural	Întocmirea portofoliului	Idem

mobil aflat în tranzit. sisteme de ambalare și transport profesional.	cu fișe de conservare	
Tema 12: Păstrarea evidenței patrimoniului cultural mobil. Legislație, fișe, sisteme digitale.	Simulare	Idem
Tema 13: Studiu de caz: UNESCO și protecția patrimoniului	Activități individuale și de grup, vizite în muzee, galerii, spații expoziționale și depozite	Idem
Tema 14: Recapitulare finală	Întocmirea portofoliului cu fișe de conservare	Idem
Bibliografie Alessandro Conti, <i>A History of the Restoration and Conservation of Works of Art</i> , Ed. Elsevier, Amsterdam, 2007 Kathleen Dardes and Andrea Rothe (Ed.), <i>The Structural Conservation of Panel Paintings</i> , The Getty Conservation Institute, Los Angeles, 1998 Vasile A. Deac, <i>Fauna de insecte din biblioteci, arhive și muzee</i> , Ed. Universității din Oradea, 2013 Michele R. Derrick, Dusan Stulik, James M. Landry, <i>Spectroscopy in Conservation Science</i> , The Getty Conservation Institute, Los Angeles, 1999 Anna Gambetta, <i>Funghi e insetti nel legno. Diagnosi, Prevenzione, Controllo</i> , Ed. Nardini, 2010 Lisa Giombini, <i>Artworks and Their Conservation. A (Tentative) Philosophical Introduction</i> , Aesthetica Edizioni, 2019 Mihail Mihalcu, <i>Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor istorice. Coroziune și anticoroziune</i> , Ed. Științifică, București, 1970 Gheorghe Mitran, Raluca Moscaliuc, <i>Protejarea patrimoniului cultural mobil</i> , Brașov, 2011.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Actualizarea informațiilor semnificative despre tehnicile de conservare a patrimoniului. Conținuturile științifice ale temelor propuse în cadrul acestei discipline sunt în concordanță cu cele din alte centre universitare din țară și din străinătate, cu rezultatele recente ale cercetării științifice în domeniul istoriei și valorifică practicile recente și problematica actuală a istoriei contemporane la nivel național dar și la nivelul comunităților academice europene.

10. Evaluare			
Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Implicarea în prelegere cu întrebări, comentarii, exemple de analiză	Notarea frecvenței de participare Examen	10% 70%
10.5. Seminar/ laborator	Prezența și participarea activă la seminar -dezbateri pe baza bibliografiei	Notarea frecvenței de participare Notarea temelor de casă și a activității la seminar	5% 15%
10.6. Standard minim de performanță: Îndeplinirea a minim 50% din cerințele activității de evaluare.			
La examenul final nota obținută trebuie să fie cel puțin 5. Pentru obținerea notei 5 sunt necesare următoarele: - îndeplinirea standardului minim de performanță - rezolvarea a minimum 50% din problematica cerută la examen			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Ministerul Educației și
Cercetării
ROMÂNIA

UNIVERSITATEA HYPERION DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE SOCIALE, UMANISTE ȘI ALE
NATURII
PROGRAMUL DE STUDIU: ISTORIE

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....